

Heidl György a „Csont az én csontomból.” A házasság misztériuma” címmel 2017-ben nyomtatásban megjelent monográfiáját nyújtotta be az akadémiai doktori cím elnyerése céljából. A disszertáció egy egyszerre antropológiai, ugyanakkor teológiai, sőt kifejezetten katolikus teológiatörténeti kérdést vizsgál, a házassággal kapcsolatos teológiai állásfoglalás formálódását a klasszikus Ókortól egészen napjainkig. Ennek megfelelően az értekezés kronologikusan három nagy egységre tagozódik, amely közül az első egy Euripidész drámán keresztül a keresztény házasságfelfogás antik előzményeit vizsgálja, különösen a hitvesi hűség és közösség szempontja alapján, illetve azt mutatja be, hogy a darabnak is alapul szolgáló mitikus elbeszélés hogyan épül be a kora kereszténység házasságról alkotott elképzeléseinek ikonográfiai megjelenítésébe. Ennek megfelelően a dolgozat figyelme a klasszikus szövegeken túl kiterjed a korai keresztény funerális művészetre is, amelynek a házasság fogalmához szorosan kötődő emlékeit részletesen is elemzi a szerző. Az ókori pogány mítoszok és az első századok keresztény művészetének összekapcsolása készíti elő az ókeresztény kor görög és latin szerzői házasságról alkotott fölfogásának a vizsgálatát, amely a dolgozat második nagy egységét képezi. Ebben kiemelt szerep jut azoknak az egyházatyáknak illetve egyházi íróknak, akik valamiképpen – akár megerősítő, akár elutasító formában – markáns álláspontot fejtettek ki a házassággal kapcsolatban, mint például Alexandriai Kelemen, Irenaeus, Tertullianus, illetve részletes elemzését kapjuk a Iovianus és Hieronymus közötti vitának, valamint bővebb értelmezését Augustinus (Ágoston) álláspontjának, akinek életműve és teológiája a disszertáció fő kutatási területének nevezhető. A második és a harmadik fejezet között jelentős időbeli távolság van, amit az értekező azzal magyaráz, hogy bár a házasság misztériumként való fölfogása kezdettől jelen van a keresztény gondolkodásban, az csak fokozatosan bontakozott ki, és pregnáns teológiai fogalmat az utóbbi másfélszáz évben nyert, néhány teológus és különösen a katolikus egyház Tanítóhivatala dokumentumaiban. Éppen ezért a dolgozat nem tér ki a téma szempontjából kevés jelentőséggel bírónak tartott tomista és skolasztikus teológiára, s nem érinti a protestáns teológia megfontolásait sem, részletesen értelmezi és illeszti bele a házasságteológia kialakulásába viszont Matthias Joseph Scheeben, Herbert Doms, Dietrich von Hildebrandt felfogását, amelyeket a tanítóhivatali dokumentumok részletes bemutatása és elemzése és a Ferenc pápa által 2016-ban kiadott, kulcsfontosságúnak tartható *Amoris Laetitia* kezdetű apostoli buzdítás értelmezése zár le. A disszertáció tehát az európai kulturális kánon egyik legősibb alkotóelemének, a házasságnak eszme-, művészet- és kifejezetten teológiatörténeti szempontú vizsgálata alapján átfogó képet nyújt a házasságnak mint misztériumnak a 20. századra kialakuló felfogásáról, tisztázva ennek egyfelől a mai házassági misztériumteológia antik pogány gyökerei mellett a házasságteológiának mint misztériumteológiának a patrisztikus korba nyúló előzményeit, illetve azt, hogy a kora kereszténység gondolat- és eszmevilága miképpen fonódott össze ebben a tekintetben (is) a kései hellénizmus kultúrájával, s hogy az antikvitás heves teológiai vitái hogyan folytatódnak a házasságteológia jelentőségének modern kori felismerésében, s hogy ebbe a folyamatba hogyan illeszkednek a katolikus egyház intézményeinek hivatalos állásfoglalásai, tanításai, valamint a kérdést a gyújtópontjába helyező apostoli buzdítás, reflektálva egyszersmind azokra a társadalmi problémákra is, amelyek a mai, nagy mértékben keresztény gyökerű, európai kultúrákat jellemzik. A Heidl György akadémiai doktori értekezésében használt módszertani eljárást és a kérdés feldolgozásának módját és

tagolását a bizottság indokoltnak és a tárgy tekintetében adekvátnak tartja, a disszertáció eredményeit pedig érvényesnek, helytállónak, s egyben több tekintetben is további kutatásra, értelmezésre érdemesnek tartja.